

Si + no: junts o separats?

J. M. i C.

És freqüent la confusió a l'hora d'escriure *si + no*; es fa patent la vacil·lació entre **sinó** i **si no**. És, en realitat, el reflex dels dubtes sobre el valor gramatical, el significat i la funció que aquestes unitats tenen.

Sinó s'escriu junt, és una sola forma, amb accent damunt la -ó, quan fa la funció de conjunció adversativa, és a dir, quan serveix d'unió entre dues frases, la primera de les quals inclou una negació i la segona, l'encapçalada per *sinó*, n'és l'alternativa; sovint, quan té aquest valor, va seguit de la conjunció **que: sinó que**. Semànticament, equival a **ans**, solució no gaire usada en el parlar més corrent, perquè és pròpia de registres cultes o literaris. Així diem: *No ho va fer en Pere, sinó en Carles; No és groc, sinó vermell. No va acceptar el càrrec, sinó que hi va renunciar; No ho va vendre tot, sinó que va restar-li molta mercaderia*. Observeu que el mot **que** no apareix quan *sinó* no va seguit del verb explicitat; si en els dos primers exemples repetíssim el verb en la segona part de la frase, hauríem de recórrer a **sinó que**: *No ho va fer en Pere, sinó que ho va fer en Carles; No és groc, sinó que és vermell*. En totes aquestes frases, *sinó [que]* és intercanviable efectivament per **ans**. L'oració que és adversativa no pot anar mai al davant de l'oració que inclou la negació.

De vegades, no s'especifica completament allò que es nega, perquè és molt vague. Diem, per exemple: *No és [...] sinó un desgraciat; No té [...] sinó una germana; No volia [...] sinó actuar honradament; No sap [...] sinó malversar els seus diners*. Els punts suspensius entre parèntesis signifiquen les possibilitats obertes que caben en la negació: *No és sinó un desgraciat = No és [feliç, afortunat, benestant...] sinó un desgraciat*; en aquestes construccions, doncs, allò que interessa no és expressar el que es nega, sinó exclusivament l'alternativa a la negació. *Sinó* aleshores és sinònim de **més que**: *No és més que un desgraciat*. En aquesta fórmula d'expressió, igualment la negació sempre precedeix obligatòriament la part introduïda per *sinó*.

Si no són, en canvi, dues paraules i, doncs, s'escriuen separades quan es tracta de la conjunció condicional *si* seguida de l'adverbi de negació *no*. Per tant, *si no* introdueix una frase que és alhora condicional i negativa. Semànticament equival a **si no és [o fos] que, a condició que no, sempre que no, en el cas que no, mai que no**, etc.: *Acabaré la feina que t'he promès, si no em distreu ningú; Si no vols participar-hi, ningú no t'hi obligarà*. Noteu la possibilitat de substitució: *Acabaré la feina que t'he promès, a condició que no (sempre que no) em distregui ningú; En el cas que no (mai que no) vulguis participar-hi, ningú no t'hi obligarà*. En tots aquests casos, la frase que és condicional negativa pot anar al davant o al darrere de l'altra: *Si no em distreu ningú, acabaré la feina que t'he promès; Ningú no t'hi obligarà, si no vols participar-hi*.

Així, doncs, en casos de dubte, la prova de l'ordre de les oracions és sempre fiable i definitiva.

Tancarem aquestes explicacions amb un enunciat que inclou els valors explicats de *si + no*: *Si no fes mal temps, no ens quedariem a casa, sinó que aniríem en aquell indret on no es respira sinó pau i tranquil·litat*.

[Medicampus, 9 maig 2001]